

2. Federation of European Securities exchanges: — Statistics & Market Research, July 2013. [Електронний ресурс] — Режим доступа: <http://www.fese.eu/en/?inc=art&id=3>

3. Международная Ассоциация Бирж стран СНГ: — Бюллетень биржевой статистики 2012 г. — 44 с. [Електронний ресурс] — Режим доступа: <http://mab.micex.ru/papers/264/20130828182134.pdf>,

4. *Ройко І.М.* Сучасні тренди українського біржового ринку акцій // Ринок цінних паперів України. — 2013. — № 3—4. — С. 75—86.

УДК 331.556:331.101.262

І. О. Романенко,

аспірант кафедри статистики,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ГЛОБАЛЬНОМУ КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У сучасному світі найбільш значимим фактором, що регулює соціально-трудові відносини, є глобалізація економіки. Міграційний рух робочої сили, що набирає глобальних масштабів, є одним з головних чинників, що впливає на розвиток світової економіки та глобалізацію в цілому. Оскільки саме трудова міграція формує глобальний ринок праці та впливає на процеси міжнародних економічних відносин і є основним компонентом у процесі міжнародного обміну людським капіталом.

Останнім часом міграційні процеси розглядаються як прояв економічно виправданої раціональної поведінки індивіда. Зростаючи масштаби міграційних потоків, мають різні причини, від політичних до релігійних і характеризуються як позитивними, так і негативними наслідками як для країн-донорів, так і для країн-реципієнтів.

Тому, важливість дослідження впливу процесів трудової міграції на формування людського капіталу зумовлена стрімким зростанням обсягів міграційних процесів і загрозою втрати людського капіталу, що в свою чергу вплине на регресивний розвиток національної економіки.

Зростаюче значення процесу трудової міграції в умовах глобалізації знайшло відображення у наукових працях Е. Лібанової, О. Малиновської, В. Геєця та багато інших видатних наукових діячів.

Формуванню та розвитку людського капіталу присвячені роботи таких західних науковців, як: К. Макконнелл, С. Брю, Г. Бекер, Т. Шульц, Дж. Мінцер, О.Нордхог тощо.

Проте недостатньо дослідженим залишається питання впливу трудової міграції на формування людського капіталу, що обумовлює невирішеність кола питань і потребує подальших науково-практичних розробок і досліджень у зазначеній сфері.

Метою даного дослідження є визначення впливу трудової міграції на формування людського капіталу.

В сучасних умовах глобалізації світової економіки та світового ринку праці відбуваються складні трансформаційні процеси, що привели до усвідомлення світовим співтовариством необхідності формування нового генеруючого покоління. Соціально-економічний і культурний розвиток держави, зміцнення її авторитету на міжнародній арені залежить від виховання нової генерації, що має стратегічне значення у забезпеченні суспільного прогресу.

Зростання конкурентоспроможності кваліфікованих спеціалістів на національних і міжнародних ринках праці безпосередньо пов'язані з формуванням людського капіталу. Сьогодні високорозвинені держави світу підійшли до формування економічної системи шляхом виховання інтелектуального покоління. Це генерація з розвинутими розумовими, аналітичними здібностями, умінням своєчасно реагувати на актуальні світові тенденції розвитку, з високим рівнем самоорганізації, самоконтролю та моральності. Постійно зростаюча роль наукомістких технологій, система пріоритетів розвитку науки і техніки спрямована на капіталізацію витрат, що вкладаються у людину. У 192 країнах світу людський капітал входить до складу національного багатства країни, і його частка на фоні фізичного та природного капіталів становить 64 %. В Україні людський капітал не фігурує як складова національного багатства. Вітчизняні методи формування ефективної економічної системи не враховують нагромадженого досвіду, знань, кваліфікації населення працездатного віку.

Становлення належного рівня конкурентоспроможності країни на світовій арені, багато в чому, залежить від наявності людського потенціалу. А процес формування останнього залежить

від інвестиційних вкладень як у матеріальних так і нематеріальних формах.

Трудова міграція має прямий вплив на формування людського капіталу, його збереження та збагачення. Під час перебування трудового мігранта за межами національних кордонів формується ресурсна база для розвитку та відтворення людського капіталу, відбувається обмін досвідом з особами інших ментальних і національних груп, міжнетичної взаємодії, формуються знання, які мають економічну цінність.

Мобільність трудових ресурсів призводить до загострення конкуренції як на національних, так і світових ринках праці. Наслідком такої диспропорції є стимулювання спеціалістів до вдосконалення людського потенціалу, підвищення конкурентоспроможності шляхом перекваліфікації та отриманням додаткової освіти, формується більш продуктивний людський потенціал. Для країни-донора досвід, отриманий мігрантами, виступає запорукою розвитку економіки, розвитку бізнесових структур і нових секторів економіки, надходження інвестицій від носіїв людського капіталу, за умов повернення [3]. Країни-реципієнти завдяки міграційній мобільності забезпечують себе, окрім продуктивних трудових ресурсів, інтелектуальним капіталом, що є запорукою розвитку економіки країни.

Аналіз досліджуваної проблеми свідчить про істотну загрозу втрати країною людського капіталу. Для зменшення негативних наслідків від мобільності трудових ресурсів необхідно впроваджувати політику орієнтовану на збереження і покращення людського капіталу, а також використовувати позивні наслідки міжнародного обміну інтелектуальним ресурсом. Світовою спільнотою визнано, що регульована міграція може створювати значні переваги не тільки для мігрантів, але і для країн їх походження та призначення.

Список літератури:

1. Балабанова Г.П. Трудова міграція в Україні в умовах глобалізації // Держава та регіони. — 2008. — №2. — С. 9—13.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Нотатки наукоця [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nikolaychuk.at.ua/news/2011-10-01-69>